

Sygn. akt IV CZ 71/19

POSTANOWIENIE

Dnia 4 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Krzysztof Pietrzykowski

SSN Karol Weitz

w sprawie z wniosku S. H.

przy uczestnictwie B. H., Skarbu Państwa - Starosty A., Gminy miejskiej C. i Gminy R.

o stwierdzenie zasiedzenia,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 4 października 2019 r.,

zażalenia uczestnika postępowania Gminy miejskiej C.

na postanowienie Sądu Okręgowego w W.

z dnia 17 maja 2019 r., sygn. akt I Ca (...),

uchyła zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 17 maja 2019 r. Sąd Okręgowy w W. odrzucił skargę kasacyjną uczestnika postępowania Gminy Miejskiej C. wniesioną od postanowienia tego Sądu z dnia 6 listopada 2018 r.

W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że wniesiona skarga zawiera braki formalne, gdyż w jej treści nie oznaczono zakresu zaskarżenia. Uchybienie w tym względzie nie podlega sanowaniu ze względu na brzmienie art. 398⁶ § 1 k.p.c. W związku z tym skarga kasacyjna podlega odrzuceniu na podstawie

art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 398⁴ § 1 pkt 1 k.p.c. bez uprzedniego wezwania pełnomocnika strony skarżącej do usunięcia braków wniesionego środka zaskarżenia.

Zażalenie na powyższe postanowienie Sądu Okręgowego wniósł uczestnik postępowania Gmina Miejska C., powołując się na naruszenie art. 398⁶ § 2 *in fine* w zw. z art. 130 k.p.c. Jego zdaniem, nieuprawnionym było odrzucenie skargi kasacyjnej w sytuacji, w której zakres zaskarżenia, wobec oddalenia apelacji w całości oraz treści wniosku skargi kasacyjnej, był oczywisty, ewentualnie brak formalny mógł być usunięty w terminie wyznaczonym przez sąd po uprzednim wezwaniu do jego usunięcia. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skuteczne wniesienie skargi kasacyjnej uzależnione jest od zachowania przez skarżącego wymagań formalnych przewidzianych dla tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia. W szczególności skarga kasacyjna musi spełniać wszystkie wymagania konstrukcyjne wymienione w art. 398⁴ § 1 k.p.c. Stosownie do tego przepisu powinna zawierać oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części, przytoczenie podstaw kasacyjnych wraz z uzasadnieniem oraz wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia lub zmiany.

Odwołanie się Sądu Okręgowego do art. 398⁶ § 2 w zw. z art. 398⁴ § 1 k.p.c. stanowiło podstawę dla odrzucenia skargi kasacyjnej na skutek stwierdzenia, że w jej treści nie wskazano zakresu zaskarżenia, tj. nie wyartykułowano, czy wolą skarżącego było żądanie uchylenia zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego z dnia 6 listopada 2018 r. w całości czy też w części. W skardze kasacyjnej rzeczywiście brakuje określenia, czy orzeczenie Sądu drugiej instancji zostało zaskarżone przez uczestnika postępowania w całości czy w części. Mimo tego braku nie można uznać, aby zachodziła podstawa do odrzucenia wniesionej skargi kasacyjnej. Przy ocenie spełnienia wymagania określonego w art. 398⁴ § 1 pkt 1 k.p.c. sąd nie może bowiem ograniczyć się do weryfikacji posłużenia się we wniesionym środku zaskarżenia preferowaną przez niego formułą językową, którą uznaje za adekwatną dla wyartykułowania woli skarżącego co do określenia

zakresu zaskarżenia orzeczenia sądu drugiej instancji. Takie podejście – tak jak w realiach rozpoznawanej sprawy – prowadzić bowiem będzie do nieuprawnionego z perspektywy poczucia sprawiedliwości pomijania przez Sąd intencji skarżącego co do woli zakwestionowania orzeczenia Sądu drugiej instancji w zakresie, który w sposób oczywisty wynika z całościowego odczytania treści wniesionego środka zaskarżenia. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wskazano, że możliwość odstąpienia przez sąd od literalnej wykładni przepisów dotyczących wymagań formalnych skargi kasacyjnej każdorazowo podlega ocenie Sądu, który rozpoznaje sprawę (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2016 r., III CZ 22/16, nie publ. oraz z dnia 15 czerwca 2016 r., II CZ 43/16, nie publ.). Brak podstaw do odrzucenia skargi kasacyjnej w razie braku wskazania w skardze zakresu zaskarżenia orzeczenia sądu drugiej instancji w sytuacji, w której zakres zaskarżenia jest oczywisty i nie budzi wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2018 r., V CZ 25/18, nie publ.).

W postanowieniu zaskarżonym skargą kasacyjną Sąd Okręgowy orzekł o oddaleniu apelacji uczestnika postępowania Gminy Miejskiej C. (pkt 1) oraz zasądził od tego uczestnika na rzecz wnioskodawcy S. H. kwotę 240 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym (pkt 2). Rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego było zatem w całości niekorzystne dla skarżącej Gminy Miejskiej C., która zaskarżyła apelacją postanowienie Sądu pierwszej instancji uwzględniające w całości żądanie wnioskodawcy stwierdzenia nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości stanowiącej jedną wydzieloną geodezyjnie działkę. W skardze kasacyjnej wskazano jako wartość przedmiotu zaskarżenia kwotę 20 000 zł, tj. taką samą kwotę, jaką wskazano we wniosku inicjującym postępowanie w sprawie o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie. Poza tym sformułowano w niej wniosek o zmianę zaskarżonego postanowienia i oddalenie wniosku lub o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd drugiej instancji. Z powyższego jednoznacznie wynika, że wolą skarżącej Gminy było zakwestionowanie w całości postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 6 listopada 2018 r. Nie było więc podstaw do zastosowania w sprawie rygoru przewidzianego w art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Z tych względów na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 i 13 § 2 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji.

aj